

An annotated bibliography of Bogusław Wolniewicz —

Part 3: Reviews and short notes

Dwie uwagi redakcyjne

1. Jest to fragment większego przedsięwzięcia, jakim mogłoby być opracowanie w języku angielskim pełnej bibliografii adnotowanej prac filozoficznych i logicznych Bogusława Wolniewicza (z pominięciem twórczości publicystycznej). Bibliografię taką należałoby koniecznie opublikować w dobrym periodyku anglojęzycznym o światowym zasięgu.

Bibliografia zawierałaby następujące części: Part 1: PAPERS; Part 2: BOOKS; Part 3: REVIEWS & SHORT NOTES; Part 4: TRANSLATIONS (wzorować się można na np. na bibliografii A. Tarskiego bądź H. von Wrighta...).

Przedstawiona część 3 jest — mamy nadzieję — kompletna w tym sensie, że zawiera wszystkie opublikowane recenzje i noty autorstwa Wolniewicza (ogółem 41 pozycji). W przypadku pozycji [18] i [22], ogłoszonych w ZbMATH, istnieje pewna wątpliwość: recenzje te nie są podpisane, można więc uznać, że pochodzą od redaktorów ZbMATH. Jednakże analiza ich stylu i treści skłania nas do przyjęcia hipotezy, że napisał je sam B. Wolniewicz (podobnie jak inne — [16] i [17]) i dlatego kwalifikujemy je jako autoreferaty ('Autorreferaten' czyli 'author's summaries').

Opracowując niniejszą bibliografię posilkowaliśmy się *Bibliografią podmiotową Bogusława Wolniewicza*, autorstwa Pawła Okołowskiego i Mateusza Pencuły w „Przeglądzie Filozoficznym”, R.27: 1918, Nr 3., znacznie ją uzupełniając i korygując niektóre błędy.

Przedstawiona bibliografia wymaga jeszcze udoskonalenia pod względem zapisu poszczególnych danych bibliograficznych, tzn. należy ustalić odpowiedni styl (np. Chicago, APA, itp.) i konsekwentnie się go trzymać. Ale wybór stylu jest chyba wtórny w stosunku do uprzedniego wyboru czasopisma, w którym całą bibliografię chcielibyśmy opublikować.

2. Planowana pełna bibliografia Bogusława Wolniewicza, której cztery możliwe części wymieniliśmy wyżej, miałyby być bibliografią chronologiczną, ale chronologia dotyczyłaby jedynie pierwodruków (a nie ich zmodyfikowanych wersji, przedruków czy przekładów). Cyframi (1), (2) itd. oznaczone byłyby pozycje wtórne w stosunku do oryginału i wyszczególniane tam w porządku chronologicznym. Adnotacje przy danej pozycji umieszczane byłyby w nawiasach kwadratowych. Treść adnotacji zależałaby od charakteru danej pracy, i rzecz jasna, od wiedzy i woli autora bibliografii.... Ale zamiast dalej teoretyzować, lepiej niech naszą ideę w tej kwestii wyrażą trzy następujące przykłady (próbki):

Próbka 1:

[XY] 'Ludwik Fleck i filozofia polska' <Ludwik Fleck and Polish philosophy>, *Studia Filozoficzne*. Year 1982, Nr.5–6 (198–199), 79–82. [Reprinted in *FiW II* 1998, pp. 120–126.]

(1) 'Ludwik Fleck and Polish Philosophy', *Dialectics and Humanism: the Polish Philosophical Quarterly*, 9(3), 25–28 (1982). [English translation of [XY].]

(2) 'Ludwik Fleck and Polish Philosophy', in: *Cognition and Fact. Materials on Ludwik Fleck*, Robert S. Cohen and Thomas Schnelle (Eds.); Studies in the Philosophy of Science, vol. 87, Dordrecht: Reidel 1986, pp. 217–221. [Reprint of (1); available online at http://dx.doi.org/10.1007/978-94-009-4498-5_11]

Próbka 2

[@] 'On the discontinuity of Wittgenstein's philosophy', in: *Peter Geach: Philosophical Encounters*, Harry G. Lewis (ed.), Synthese Library, vol. 213, Springer Science + Business Media, Dordrecht 1991, pp. 77–81. [See P. Geach, 'Reply to Wolniewicz', *ibid.*, pp. 258–261.]

(1) 'Discontinuity of Wittgenstein's Philosophy', in: *LaM* (1999), pp. 13–17. [Reprint of [@] with one added figure.]

Próbka 3

[#] 'O zdaniach syntetycznych a priori' <On syntetic propositions which are analytic>, *Szkice z semantyki i ontologii sytuacji*, M. Omyła (ed.), Biblioteka Myśli Semiotycznej, vol.9; Polskie Towarzystwo Semiotyczne: Warszawa 1991, pp. 53–60.

(1) 'On the synthetic a priori'. *Philosophical Logic in Poland*, edited by J. Woleński, Dordrecht: Kluwer, 1994, pp. 327–335. [English translation of [#]; MR1348187 [Indexed](#)]

(2) A revised reprint of (1), in three instalments, in *L&M* (1999) on pages 137–138, 145–149, and 150–154. LUB tylko

(2) 'The synthetic a priori', in *L&M* (1999), pp. 150–152. [Revised reprint of a portion of (1).]

(3) 'O zdaniach syntetycznych a priori', in *FiW IV* (2016), pp. 25–32. [Thoroughly revised reprint of [#], with two new footnotes.] {Ćwiczenie—porównać dokładnie}

Uwaga na marginesie prac bibliograficznych (która może być podstawą do krótkiej dyskusji w przedstawionej w niej sprawie)

Twórczość B. Wolniewicza, zwłaszcza formalno-logiczna i filozoficzna, jeśli nie ma pójść w zapomnienie – a taki jest niestety zwykły, naturalny bieg spraw – musi być rozwijana i popularyzowana, także – a może przede wszystkim -- poza granicami kraju. Zauważmy, że książka **Logic and Metaphysics** (1999) w ogóle nie została zauważona w światowej literaturze przedmiotu: nie miała żadnych recenzji w *Mathematical Reviews*, *Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete* (ZbMATH), ani w jakimkolwiek czasopiśmie filozoficznym, logicznym czy matematycznym dostępnym w bazie JSTOR. Zdaje się, że również w Polsce pominięto ją milczeniem. Książka ta, gdyby miała być wznawiana, wymaga nowej redakcji, a może nawet gruntownie przebudowanego układu materiału. (Niestety nie wiem, jakie są plany Fundacji „Katedra Bogusława Wolniewicza” co do wznowienia tej książki. Ponieważ niemal wszystkie swoje prace formalno-logiczne sprzed 1999 r. Autor zawarł w **L&M**, więc ewentualne planowanie jakiejś antologii z tego zakresu raczej nie wchodzi w grę.) Jan Zygmunt

1958

- [1] ‘Meta-etyka nową dziedziną badań’ <Meta-ethics as a new domain of research>, *Euhemer. Przegląd Religioznawczy*, Year II (3(4)), 125. [Review of Paul W. TAYLOR, ‘The normative function of metaethics’, *The Philosophical Review*, vol. 67(1), 1958.]

1959

- [2] Review of *Mind. A Quarterly Review of Psychology and Philosophy*. vol. LXVI, 1958, Nr. 265. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, Year II (1–2), 205–207.
- [3] Review of *The Philosophical Review*, vol. LXVII, 1958, Nr. 1. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, Year II (1–2), 207–208.
- [4] Review of Otto Friedrich BOLLNOW, *Existenzphilosophie*, W. Kohlhammer: Stuttgart 1955. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*, Year II (1–2), 208–210.

1961

- [5] Review of Gustav MENSCHING, *Das Wunder im Glauben und Aberglauben der Völker*, E.J. Brill: Leiden 1957. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*. Year IV (1–2) (6–7)), 218–219.

- [6] Review of Erik STENIUS, *Wittgenstein's 'Tractatus'. A Critical Exposition of Its Lines of Thought*. Basil Blackwell: Oxford 1960. *Ruch Filozoficzny*, 20(3), 160–163.
- [7] Review of J.L. AUSTIN, *Philosophical Papers*, edited by J.O. Urmson and G.J. Warnock. Oxford University Press: Oxford 1961. *Ruch Filozoficzny*, 21(2), 170–173.
- [8] Review of Ernest GELLNER, *Words and Things. A critical Account of Linguistic Philosophy and a Study in Ideology. With an Introduction by Bertrand Russell*, Victor Gollancz Ltd: London 1959. *Ruch Filozoficzny*, 21(3), 276–278.
- [9] Review of J.L. AUSTIN, *Sense and Sensibilia* (reconstructed from the manuscript notes by G.J. Warock), Oxford 1962. *Ruch Filozoficzny*, 21(4), 407–408.

1963

- [10] Review of Alexander MASLOW, *A Study in Wittgenstein's TRACTATUS*. University of California Press: Berkeley and Los Angeles 1961. *Ruch Filozoficzny*, 22(1), 40–41. {Ciekawostka: University of California Press wznowiło tę książkę w 2022 roku!}

1964

- [11] Review of Justus HARTNACK, *Wittgenstein und die moderne Philosophie*, Kohlhammer Verlag: Stuttgart 1962. *Ruch Filozoficzny*, 23(2), 50–51.

1968

- [12] 'O dialektyczną filozofię matematyki' <Towards a dialectical philosophy of mathematics>. *Nowe Książki*, 21(447), 1448–1449. [Review of Jarosław ŁADOSZ, *Szkice z epistemologii matematyki. Matematyka jako działalność konstruktywna*, Książka i Wiedza: Warszawa 1968.]

1969

- [13] 'A Note on Black's "Companion" '. *Mind*, N.S., 78 (309), 141. [Reprinted in *L&M* 1999, p. 229.]
- [14] 'Nowe wieści o Wittgensteinie' <New news of Wittgenstein>. *Studia Filozoficzne*, 6, 1969, 191–196. [Review of L. WITTGENSTEIN, *Schriften 3 (Wittgenstein und der Wiener Kreis...)*, Frankfurt am Main 1967, and P. ENGELMANN, *Letters from Ludwig Wittgenstein, with a memoir*. Oxford 1967).]

1974

- [15] 'Dynamika i mereologia' <Dynamics and mereology>. *Studia Filozoficzne*, 11 (108), 220–223. [Review of Zbigniew MAJEWSKI, *Dialektyka struktury materii*, PWN: Warszawa 1974).]

1980

- [16] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, 'Some formal properties of objectives', *Bulletin of the Section of Logic*, 8(1), 16–20, (1979). [Zbl 0414.03018](#) [Autorreferat]

1982

- [17] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, 'A closure system for elementary situations', *Bulletin of the Section of Logic*, 11(3–4), 134–139, (1982). [Zbl 0522.03052](#) [Autorreferat]

1984

- [18] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, 'Truth-arguments and independence', *Bulletin of the Section of Logic*, 12(3–4), 134–139, (1983). [Zbl 0542.03036](#) [Autorreferat, unsigned]
- [19] Review of Gorge ENGLEBRETSSEN, *Three Logicians: Aristotle, Leibniz, Sommers and the Syllogistic*, Van Gorcum & Comp.: Assen (The Netherlands) 1981. *Studia Logica*, 43(3), 305–306.
- [20] Review of Ryszard WÓJCICKI, 'R. Suszko's situational semantics', *Studia Logica*, 43, 323–340 (1984)). [Zbl 0577.03033](#)

1985

- [21] Review of Piero MACCHI, 'Funzioni verità per G' <Truth functions for G>. *Le Matematiche*, 37, 149–155 (1982). [Zbl 0583.03010](#)
- [22] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, 'A topology of logical space', *Bulletin of the Section of Logic*, 13(4), 255–259, (1984). [Zbl 0583.03047](#) [Autorreferat, unsigned]

1986

- [23] Review OF CRISPIN WRIGHT, *Frege's Conception of Numbers as Objects*, Aberdeen University Press: Aberdeen 1983. *Studia Logica*, 45(3), 330.
- [24] Review of Jon BARWISE, 'Situations, sets and the axiom of foundation', *Logic Colloquium '84*, North Holland: Amsterdam 1986, pp.21–36. [Zbl 0616.03004](#)

1987

- [25] 'W sprawie ontologii sytuacji' < Concerning the ontology of situations>, *Ruch Filozoficzny* 44(3–4), 331–332. [A polemic with K. Trzęsicki's review of Wolniewicz's book **Ontologii sytuacji**, published in *Ruch Filozoficzny*, 44(3–4), 318–320.]
- [26] 'Z antropologii Tadeusza Kotarbińskiego' < From the anthropology of Tadeusz Kotarbiński> , *Edukacja Filozoficzna*, 2, 279–282. [Review of Tadeusz KOTARBIŃSKI, **Myśli o ludziach i ludzkich sprawach**, Ossolineum: Wrocław 1986). [Reprinted in *FiW I* 1993 (1998), pp. 245–249.]
- [27] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, 'Discreteness of logical space', *Bulletin of the Section of Logic*, 15, 132–136 (1986). [Zbl 0631.03047](#) [Autorreferat, unsigned]

1988

- [28] Review of Gottlob FREGE, **Grundlagen der Arithmetik. Eine logisch mathematische Untersuchung über den Begriff der Zahl. Centenarausgabe. Mit ergänzenden Texten kritisch herausgegeben von Christian Thiel.** Felix Meiner Verlag: Hamburg 1986. *Studia Logica*, 47(1), 74.
- [29] 'System Suszki opisany' <Suszko's system [is/has been?] described>), *Edukacja Filozoficzna*, 5, 295–397. [Review of Mieczysław OMYŁA, **Zarys logiki niefregeowskiej**, PWN: Warszawa 1986]
- [30] Review of Richard L. EPSTEIN, 'A general framework for semantics for propositional logics', **Methods and applications of mathematical logic**, Proc. 7th Lat. Am. Symp. Math. Logic, Campinas/Brazil 1985; Series Contemporary Mathematics, Vol. 69, pp. 149–168 (1988). [Zbl 0636.03022](#)
- [31] Review of Nicholas ASHER and Daniel BONEVAC, 'Determiners and resource situations'. *Linguistics and Philosophy*, 10, 567–596 (1987) [Zbl 0643.03019](#)
- [31] Review of Marek TOKARZ, 'Remarks on referential semantics', *Bulletin of the Section of Logic* (Polish Academy of Sciences), 16, 85–88 (1987). [Zbl 0649.03010](#)
- [32] Review of Iwona MAREK, 'Remarks on pseudo-referential matrices', *Bulletin of the Section of Logic* (Polish Academy of Sciences), 16, 89–92 (1987). [Zbl 0649.03011](#)

1989

- [33] Review of Richard K. LARSON, 'Implicit arguments in situation semantics', *Linguistics and Philosophy*, 11, 169–201 (1988). [Zbl 0651.03022](#)
- [34] Review of Ryszard WÓJCICKI, 'Situation semantics for non-Fregean logic', **Essays on philosophy and logic**, *Proceedings of the 30th Conference on the History of Logic*, dedicated to Roman

Suszko, Cracow, October 19–21, 1984, edited by Jerzy Perzanowski, Uniwersytet Jagielloński Series *Varia* 235, No. 1343, Jagiellonian University Press: Cracow 1987, pp. 187–190.
[Zbl 0655.03016](#)

- [35] Review of Jens Erik FENSTAD, ‘Language and computations’, *The universal Turing machine, a half-century survey*, edited by Rolf Herken, Oxford Science Publications, Oxford University Press, Oxford (UK), 1988, pp. 327–347. [Zbl 0658.03017](#)

1990

- [36] Review of Jerzy BOBRYK, *Locus umysłu*, Ossolineum: Wrocław 1987. *Studia Psychologiczne*, 28(2), 83–85 (1990) [Cf. Jerzy Bobryk, ‘Odpowiedź na recenzję Bogusława Wolniewicza’ <A reply to Bogusław Wolniewicz’s review>, *ibid.*, 85–88.]
- [37] Review of Jon BARWISE, *The situation in logic*, CSLI Lecture Notes, 17. Center for the Study of Language and Information: Stanford, CA, 1989, xvi, 327p. [Zbl 0664.03003](#)
- [38] Review of Bogusław WOLNIEWICZ, ‘Entailments and independence in join-semilattices’, *Bulletin of the Section of Logic*, 18(1), 2–5, 1989. [Zbl 0671.03025](#) [Autorreferat; **MR0985710 (90a:03105)** (Stanisław J. Surma)]
- [39] Review of B. WOLNIEWICZ ‘On atomic join-semilattices’, *Bulletin of the Section of Logic*, 18 (3), 105–111, 198. [Zbl 0686.06004](#) [Autorreferat; **MR1015473 (90i:06007)** (J. Karásek)]

1992

- [40] ‘Krótki komentarz do ewentyzmu punktowego’ <A brief commentary on point eventism>, *Edukacja Filozoficzna*, 13, 64–65. [Review of Zdzisław AUGUSTYNEK, ‘Ewentyzm punktowy’ <Point eventism>, *Studia Filozoficzne*, Year 1990, Nr 4 (283). 66–68. (For Jadacki’s defence of Augustynek against Wolniewicz’s crushing criticism, see Jacek Juliusz JADACKI, ‘Sofizmat’ <Sophism/Fallacy?>. *Edukacja Filozoficzna*, 13, 66–68). Reprinted, with an added ‘Postscriptum’, in *FiW II* 1998, pp. 117–119.]

1995

- [41] ‘Naukowość i przewidywanie’ <Scientificity and prediction>, *Edukacja Filozoficzna*, 20 (1995), 349–352. [Review of J. SKARBEK, *Pozytywistyczna teoria wiedzy*, Wydawnictwo Instytutu Historii Nauki PAN: Warszawa 1995. Reprinted in *FiW II* 1998, pp. 127–133.]

Compiled by Jan ZYGMUNT

October 2022